

# MATIJA FERLIN ZVIJEZDA EUROPSKOG NEVERBALNOG TEATRA I PLESNE SCENE 'Boljitak suvremenog plesa je u više repriza, a ne u više premijera'

AUTOR:

- [Zrinka Korljan](#)

OBJAVLJENO:

- 22.08.2018. u 11:25 , Jutarnji list



Goran Šebelić / CROPIX

Na zadarskom plesnom festivalu “Monoplay” **Matija Ferlin** sutra će izvesti predstavu “Staging a Play: Antigona”.

On je koreograf i izvođač tog sola, koji je drugi iz njegove serije radova u sklopu kojeg odabire kanonska djela dramske umjetnosti i prevodi ih na suvremeni plesni jezik. Ferlin je umjetnik koji živi u našoj zemlji, a predstave postavlja u Hrvatskoj, ali i diljem Europe.

## **Kako je došlo do toga da počnete sa “Staging a Play”?**

- Svaki je rad otvarao nove postupke “inscenacije” konceptualno ih postavljajući kao osnovni formalni zadatak i polazišnu točku za rad na odabranom predlošku. Jedan od najvažnijih postupaka bio je sigurno onaj o dokidanju jezika ili pronalaženju novih oblika scenskog “kazivanja”. Fascinira me raditi na dramskom predlošku u čiji je izvedbeni kod utkan govorni čin kao dominantni označitelj te ga tijekom procesa izmjestiti ili eliminirati, odnosno “prevesti” predložak u drugi semantički okvir koji omogućuju pokret i tijelo kao jedini mogući označitelji.

## **Počeli ste sa “Staklenom menažerijom”, pa nastavili s “Tartuffeom” i “Antigonom”... Kako ste odlučivali koja djela postaviti?**

- Williamsova se drama činila logična kao prvi izbor zbog snažne scenske opisnosti, obilatih didaskalija koje je sam autor upisao u djelo. I u samom procesu rada tretirali smo Williamsov scenski jezik kao koreografiju. Nakon rada s tako specifičnom dramom koja pred koreografiju stavlja popriličan broj izazova, odlučio sam se za komad koji u tom smislu ne daje nikakve scenske indikacije, koji je sastavljen od “čistog dijaloga” koji je k tome u formalnom smislu koreografiran stihom, dakle ima u sebi upisanu metriku i ritam. S obzirom na to da sam s tom Molièrovom komedijom bio već dobro upoznat jer sam prethodno radio kao koreograf na inscenaciji koju je režirala Mateja Kolečnik u Residenz teatru u Münchenu, ona se nametnula kao logičan izbor. Odabir Antigone bio je popraćen snažnim interesom za istraživanje “ritualnog”, a pozicija lika Antigone kao nositeljice drame učinila mi se potentnim materijalom za nastavak istraživanje solo prakse koje sam započeo serijom radova pod naslovom “Sad Sam”.

## **Kako publika reagira na moderno i plesno “čitanje” tih djela?**

- Naša je kazališna tradicija opterećena tekstem i raznim načinima njegove interpretacije, a to opterećenje dolazi iz šire opterećenosti naše kulture verbalnošću i racionalnošću koju ona nosi, i normalno je da se onda sve to prenosi i na gledatelja. Publika koja prati moj rad cijeni ovaj prostor komunikacije koji nadilazi medij jezika i ta ista publika ne gleda ove klasične naslove s preduvjetom razumijevanja narativnosti same drame već očekuje pomak u postupku, scensku translataciju koja u bitnome proširuje okvire i medija i žanra.

## **Što je bilo najizazovnije u radu na predstavi “Voda”, koju ste po tekstu Vladimira Nazora postavili u riječi HNK?**

- Prvi sam put u cijelosti radio s izvođačima s kojima nisam imao prilike prije raditi. To je i jedan od razloga zbog čega se rijetko upuštam u repertoarne režije jer za moj proces rada uvjeti koje često nalazim u institucijama repertoarnog kazališta nisu dovoljni. Istina je da su u institucionalnim uvjetima financijski okviri snažniji i proces je u potpunosti usmjeren na produkt, no često ne postoje vremenski okviri koji dopuštaju istraživanje unutar koje ga kao autor zapravo propitujem ono što radim i istovremeno akumuliram sadržaj koji će postati predstava. Nazorovu sam pripovijetku po prvotnom čitanju htio namijeniti odrasloj publici, smatrao sam da njezina snaga leži upravo u aktualnosti teme krize koju danas živimo u različitim segmentima podijeljenog društva. Po želji vodstva kazališta predstava je ipak režirana kao projekt namijenjen djeci i mladeži, ali time ništa nije izgubila, štoviše zadržali smo naglasak na složenom društvenom problemu izvanrednog stanja, u konkretnom slučaju, male otočke zajednice, koje je snašla kriza uslijed nedostatka vode.

**Dosta radite u inozemstvu, no odlučili ste se živjeti u Istri. Jednom ste rekli da vam fali rutina, ali i da ne biste mogli raditi od 9 do 17 sati. Kako zapravo izgleda vaš život?**

- Trudim se živjeti jednostavno u krugu ljudi koji mi znače i koji me raduju, okružen suradnicima s kojima nalazim zajednički prostor interesa i inspiracije. Moj nećak je kao petogodišnjak na pitanje "Što je najvažnije u životu?" odgovorio "Biti živ". Držim to svojim motom.

Biti i raditi na nezavisnoj sceni prilično je iscrpljujuće jer onemogućuje ono što je prijeko potrebno za proces rada, a to je rutina. Prekarni uvjeti rada zahtijevaju neki oblik multitaskinga koji naprosto melje sve pred sobom. Zato mi je važno neprestano boriti se za rutinu koja ima ono vrijeme koje joj je potrebno da bi se proces razvio. Trenutno to nalazim u Svetvinčentu, gradiću bogatog umjetničkog i kulturnog naslijeđa koje ima sve predispozicije da bude gore opisani idealni laboratorij, atelje, umjetnički rezidens, mjesto istraživanja i razmjene znanja. No kao većini takvih gradića potrebna je sustavna, čvrsta i jasna podrška lokalne samouprave i zajednice koja će ovo mjesto shvatiti šire od turističke točke na putu kroz Istru i rustikalne scenografije za vjenčanja s mještanima kao statistima. Spreman sam svojim idejama, znanjem i iskustvom tome pridonijeti.

**Dugo ste na sceni, kako našoj tako i svjetskoj i dobro je poznajete... Što je, po vama, glavni problem domaće suvremene plesne scene?**

- Jedan od glavnih problema je što ne postoji jasna kulturna politika i dugoročna strategija financiranja plesne umjetnosti. Odluke se ne donose na temelju sustavnog praćenja razvoja na plesnoj sceni, na temelju promišljanja njenih stvarnih potreba, a to je ključni aspekt osiguravanja dugoročne stabilnosti scene. Na konkretnom primjeru to, recimo, znači da ne postoji fond za financiranje repriznih izvedbi, i sve manje prostora za redovitu izvedbu. Na neki način primorani smo imati samo premijere.

**Koja je posljedica toga?**

- Hiperprodukcija plesnih predstava, a njen inherentni dio je i nemogućnost kontinuiranog razvoja pojedinog projekta, nemogućnost da predstava odigra svoj uobičajeni i prijeko potrebni, životni vijek. Dalje, nedostaje i kvalitetno osmišljen sustav evaluacije rada autora, skupina, festivala, institucija koji bi omogućio dinamičniji razvoj scene. I naravno, tu je i pitanje višegodišnjeg financiranja o kojemu se neprestano nešto šuška, ali nikako da se ono dogodi u praksi. A mogućnost višegodišnjeg financiranja je krucijalni faktor za vitalnost pojedinih organizacija, autora, a onda i cijele scene.